

«همایش پژوهش‌های نوین ترجمه»

۱۹ آبان ۱۳۹۳

دانشگاه علامه طباطبائی، تهران

بررسی مقابله‌ای ترجمه‌ی زبان گفتاری در آثار ادبی (فرانسه به فارسی)

محمدجواد کمالی*

استادیار گروه زبان فرانسه، دانشکده حقوق و زبانهای خارجی

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، ایران.

چکیده مقاله:

متون داستانی از دو بخش مهم روایت و گفتگو تشکیل می‌شود. زبان راوی که مبین سبک نویسنده است، معمولاً در طول داستان منسجم و یکنواخت است؛ در مقابل، زبان شخصیت‌های داستانی که بازتاب هویت آنان نیز هست، به مقتضای نقش و موقعیت هر کدام، از تار و پود و سطح متفاوتی برخوردار است. زبان گفتاری حداقل به دو شکل معیار و شکسته در نوشته‌ها نمود پیدا می‌کند. بر این اساس، توجه به ظرایف زبان گفتاری و اشکال آن در فرایند ترجمه ادبیات داستانی اهمیت بسیاری دارد. در این مقاله ابتدا به تفاوت‌های میان زبان گفتاری و نوشتاری اشاره می‌کنیم، سپس با بررسی مقابله‌ای چندین ترجمه، می‌کوشیم به راهکارهایی برای ترجمه‌ی زبان گفتاری معیار و شکسته دست یابیم و در پایان با ذکر چند نمونه نشان خواهیم داد که چگونه برخی از مترجمان نام‌آشنا در برگردان زبان گفتاری، گاهی دستخوش افراط و تفریط شده‌اند و در مواردی حتی به خود اجازه داده‌اند که در ترجمه‌ی شعر از زبان شکسته یا برعکس، در ترجمه‌ی گفت‌وگوهای خودمانی از زبان ادبی استفاده کنند.

کلیدواژه‌ها: ترجمه، بررسی مقابله‌ای، فرانسه، ادبیات داستانی، زبان گفتاری معیار، زبان شکسته.

Etude comparative de la traduction de la langue parlée dans les œuvres littéraires (français en persan)

Résumé

Les textes de fiction comportent deux grands systèmes d'organisation : la narration et le discours. La narration, où le style de l'auteur se reflète, est souvent cohérente tout au long de l'histoire. Par contre, le discours, réfléchissant l'identité des personnages, détient un aspect et un niveau différents, selon le rôle que ceux-ci jouent et la situation où ils se trouvent. Dans les écrits, la langue parlée se montre sous deux formes : standard ou brisée. Il faut donc faire bien attention à ces formes et leurs subtilités lors

* تلفن ۰۹۱۵۳۱۵۹۵۶۴، دورنگار ۰۶۶۳۶۷۱۵-۵۱۱؛ kamali_mj@yahoo.fr / kamali_mj@mshdiau.ac.ir

du processus de la traduction. Dans cet article, nous allons d'abord montrer les différences entre les langues parlée et écrite, ensuite, par une étude comparative entre plusieurs textes traduits, nous nous tâchons de trouver des solutions pour la traduction de la langue parlée sous les deux formes standard et brisée. A la fin, nous exposerons, en citant quelques traductions, comment même les traducteurs fameux ont employé à tort et parfois d'une façon excessive la forme brisée de la langue persane dans la traduction de textes littéraires, y compris des poèmes, ou inversement.

Mots-clés : Traduction, étude comparative, français, littérature, langue parlée standard, langue brisée.

A comparative study of the translation of the spoken language in literature (French in Persian)

Abstract

Fictional texts have two major forms: narrative and discourse. Narration where the style of the author is reflected is often consistent throughout history. Instead, the discourse, which reflects the identity of the characters, has a different look and level, depending on the role they play and the situation in which they find themselves. In the writings, the language spoken is represented in two forms: standard or broken. So be careful with these forms and subtleties of the translation process. In this article, we will first show the differences between spoken and written language, then, for a comparative study of the translated texts, we strive to find solutions for the translation of the language spoken in the two standard forms and broken. Ultimately, we will present, citing some translations, how even the famous translators employed wrongly and sometimes excessively the broken form of the Persian language in the translation of literary texts, including poetry, or vice versa.

Keywords: Translation, comparative study, French, literature, standard spoken language, broken language.